

Berentz 27 Okt. 1704, hans Søn 1714, Overvisiterer Hans Soutemans Hustru 7 Avg. 1714.

6. Organist Johan Lorentz 10 Børn beg. 1636—54, hans Hustru Maj 1659, Ligstenen blev ødelagt, da den store Klokke blev opvunden i Taarnet, hvorfor han fik Graven Nr. 3 i Taarnet, hvor hans Svigermoder Kirsten Her Klavses af Brønshøj blev beg. 30 Dec. 1687, han selv og Hustru og 2 Datterbørn, hvilke alle var omkomne ved Amalienborgs Ildebrand, beg. 24 April 1689.

7. Mathias Kloumans 6 Børn beg. 1625—51, hans Hustru 21 Maj 1634, han selv 1 Dec. 1644, Villum Klouman 16 Jan. 1667. Arvingerne Jakob og Peter Schönefeldt solgte Gravstedet 1686 til Kirken.

8. Mikkel Pedersens Hustru beg. 17 Maj 1624, han selv 8 Sept. 1625, Simon de Henning 17 Nov. 1645.

9. Islandsk Købmand Hans Olufsens Hustru beg. 28 Juli 1636; han selv er beg. i mellemste Kirkegang, hans anden Hustru rejste til Norge, hvorfor Graven tilfaldt Kirken. Didrik fra Malmø beg. 15 Jan. 1657, en hollandsk Kaptejn 1 Okt. 1658.

10. Hans Heinsze beg. 9 Nov. 1631, 2 Børn 1637.

Gravskrifter og lignende Inscriptioner fra forskellige Norske Kirker.

Meddelte og ledsagede med Anmærkninger af H. J. Huitfeldt.

I. Fra Kragerø Kirke.

Da en Ombygning af Kragerø Kirke paabegyndtes i Aaret 1871, bleve nedenstaaende Gravskrifter indsendte til Rigsarchivet¹⁾ i November samme Aar. De fire første og No. 7 ere indgravede paa Messingplader, de øvrige paa Blyplader, der tildels ere temmelig forvitrede. Skjønt aftrykte i Kragerøavisen »Vestmar« i Aargangene 1871 og 1872, meddeles de her, da endog Universitetsbibliotheket i Christiania intet Exemplar eier af denne Avis. Aftrykket er skeet efter de samme Principer, som ere fulgte ved Meddelelsen af Indskrifterne fra Akers Kirke, se oventor S. 54.

¹⁾ Indsendelsen af disse og de fleste nedenfor meddelte Indskrifter er skøet paa Opfordring af Selskabet til Norske Fortidsmindesmærkers Bevaring efter Meddelerens Initiativ.

1) Hoc Conditur Monumento. | Pernobilis ac illustris Vir, | *Nicolavs Severini Adelaer*¹⁾ | Sacræ Regiæ Majestatis Danicæ, olim Consiliarius Cancellariæ, | et Assistentiæ, nec non Præfectus Provinciæ Brasbergensis in Norvegia. | Natus Charissimis Parentibus, Severino Nicolai Adelaer, et | Doretheæ Iohannis filiæ, Brevigiæ intra Longæ Insulæ Sinum, | Anno 1628 die 12 Augusti, | Defunctus Crageröe 1694, 3 Iulij, | Sepultus ibidem 31 mensis Ejusdem, | Injustorum obex et afflictorum Pater | Extitit Semper, | ac | Togatis prudentiæ et fidelitatis se præbuit Typum. | vixit Generosè, reqviescit Placidè, | Resurget Beatissimè. |

2) Welædle og Welbiurdige | Nu Salig hos Gud, | *Peder Poulsen*,²⁾ | Kongl. May:ts forðum Høibetroede Commerce Commissarius | Hans Efterlatte Legeme | er her | nedlagt, | fød udi Horsens udi Jylland, | den 23 Majj Anno 1648. | Henkaldet ued den timmelig död Her i Crageröe. | den 23 febr: Anno 1699. | (i) Hans Alders | 50 Aar, 9 Maaneder. | En Mand af Raad og Daad | og | Opmuntring | for alle dyd-Elskende, | af Gudfrygtighed og Oprigtighed, | Har | paa det timmelige, Som Evige | sin forsichrede belöning. |

Hvil derfor ædle Siæl, det (o: dit) minde hos os staaar til Legemet sin v-forkrenkelighed naar.

3) Grav-Schrift | Du Pillegrim og Vandrende, | Staae lidet stille, og huad her er schrevet | Fæst Øyne paa, Vell Betragt og læs, | Derved | Hindris du icke paa Væyen, | Men Kommer Til Maallet | Og Erlanger Clenodiet, | Thi her findis Et schrift om dyd, | og om | Den for huilchen döden er bleven baade. | som haver, | Fuldendet sit laab med ære, | Opnaaet sit maal i glæde. | her huiler | Den dydefulde og Dyrebare, | Welledle og Welbyrdige Frue | *Anna Adler*³⁾ | Salig Comissarie *Peder Poulsens*, | Föd i Krageröe Anno 1661 d: 18 October. | Döed paa samme Stæd 1729 d: 17.

¹⁾ Om ham og hans Efterkommere se W. Lassens Norske Stamtavler, I. S. 63—77. Naar Forældrenes Fadersnavne i denne Gravskrift angives omvendt, af hvad ellers findes i Broderen Cort Adellers Biographier, maa det være Gravskriften, der feiler, thi Faderen hed virkelig Sofren Jensen, se N. Rigsreg. V S. 200 og VI S. 692.

²⁾ Gift med foregaaendes Datter, se No 3. Se ogsaa W. Lassens Norske Stamtavler I S. 67—77. Disse Ægtefolk skjænkede i Aaret 1700 en Alterkande af Sølv til Kragerø Kirke, se »Vestmar« 1872 No. 22 og Norske Stiftelser III S. 455.

³⁾ Se No 1 og 2 ovenfor. Hvem der var hendes første Mand er ubekjendt.

Februarii, | Hun haver Været | ædel i sin Födsel, | Gudfryg-
 tig i sit levnet, | Og er bleven | Salig i hendis död; | Iche har lig-
 net Maanen, som er mörch i sig selv | og schiñer Vet et fremmet
 og laant Lys, | Men hun har Været liig soelen, det store Himel-
 lys, | Schinnende Ved Egne dyder, Troe og Kiærlighed, | Hendes
 lærere har hun Elschet og æret, | Holdet dem for talende Engle
 og Christi sende-bud, | Encher og fader löse tröstet og husvalet, |
 De hungrige har hun Mættet, | og | De Nogen har hun Klædet, | For
 hende er bleven fyldet mange Maader af Taare, | Thi | Tvende gange
 haver hun savnet brave Mænd, | Tit og ofte sørget for smuche
 börn, | Men efter Kort Egte schab, | Udj langvarigt Enchesæde, | I
 all Modgang og sorrig, | Havær hun Været fuld af Glæde og Tröst, |
 Glad i sin Gud, | Tröstig ved hans Ord, | Meget er tabt ved hendis
 död, | iche | Noget for hende, | men | For de Igienlevende, | Af
 huilche, | Hendis Nafn bör priisis, | Hendis dyders Exempel Efter-
 fölgis, | Gemebundus | Ut potuit posuit, | S: Tönder, 1)

4) Her Under | Södelig | Mit Legeme Sig huiler |
 Ieg ædell var af Byrd, Men döden hastig Iiler,
 I Blomstred fryerst Aar mit Lys Snart sluchte ud.
 Saa Ieg En Iomfrue her, Der Er min Iesu Brud;
 Spör nogen om mit nafn, min Slegt, min Tiid Nu svunden?
 Da Viid! Ieg Alhed²⁾ var af ædellstand oprunden
 Min Fader *Pauli* Sön, Var Peder Kongens Mand
 En Commissarius! hans Siæll er I Guds hand?
 Min hierte Moder From, Frue Annæ Adlars Hierte,
 Tillföiet döden min fuld-Modig Sorg og Smerte
 At Ieg Saa Spæ og ung, der hafde tengt ved dyd,
 At bliue Venners Ziir, Min Moders Lyst og fryd,
 Saa Tiilig Blev död?
 I Abrahams Skiöd,
 Min Siæll dog ævindelig Lever?
 Til Salighed Skabte,
 Er iche Fortabte,
 Hos Iesum, ævindelig Suæver?

¹⁾ Severin Tönder blev 26 Oktbr. 1716 udnævnt til residerende Capellan i Kragersø og Bamle, 23 Oktbr. 1719 gift i Kragersø med Maren Simonsdatter (efter Kongebrev) og 28 Decbr. 1731 begravet sammesteds.

²⁾ Datter af Nr. 2 og 3 og vistnok opkaldt efter Moderens Søster, Jomfru Alhed Adeler, der ogsaa var bisat i denne Familiebegravelse, se W. Lassens N. Stamtavler I. S. 63.

Min Siæl Som Gud Skabte ævig Lever ævindelig
 Mit Legem Som Gud gaf mig Aar 1695 d: 22: Ianv: Timelig
 Blev ved den Timelige död Aar 1705 d: 28 Iuli: endet naadelig
 Thi | Gud Herren Tælte Sielv | Mine Korte Dage. |

5) Dødens Sørgelige Seyer over | Dyden | Dødens (o: Dydens)
 Salige Triumph (over) | Døden | Det første ved Adam | Det Sidste
 ved Christum | Betragted udi | Den Welædle og Høyfornemme | Nu
 i Herren Salige | Seigr. *Niels Poulson*¹⁾ | Fordum | Vel-Reno-
 meret Negotiant og Handels-Mand i Kragerøe. | Hand trædde ind i
 Tiden (til) Verden her i Kragerøe d: 17 August 1690 | Og ind i
 Ævigheden til Himmelen her Sammestest d: 7 Martii 1759 | Dyden
 frelste Ham ey fra Døden | Ey heller | De Retsindiges ønsche fra
 den | almi(n)delige Schiebne. |

See! Læser, denne Boe, til sidste Hvile giemmer
 En Mand, der kaldes [stor] af Borgerchabets Lemmer
 En Hielpe-Haand, en Ven ia Manges Øyne lius
 Ia virclig Stadens Ziir, en Stytte for sit Huus.
 Men Stytten falden er, og Lyset Det er Sluchet
 Den Haand som hiulpet har, i Døden sig har luchet
 Han var en Himmel-Ven Roes-værdig uden Schrømt
 Ey Under Hands afschied gjør mangt et hierte ømt
 Gich Siælen hen til Gud, som Hende hafde givet
 Blev Legemet til Støv, som fordum hafde livet
 O! Rytet af en Mand, som elschet æret var
 Til Pant tilbage blir, Hand blant os været har
 Det tabte Kragerøe, da det sig maae beklage
 At ædle Poulsen har fuldendest sine Dage
 Men (den) ærbødighed den Roes ey tabes kand
 Som schyldes aschen af en saa Prisiværid (o: -dig) Mand.

6) At Leve | er mig Christus | At Døe | mig en Baade | Det |
 En Dydens Bestrebelse Christendoms udsigt | Saa Tenkte | Saa
 Talte | Saa Troede | Den i Livet Retskafne nu Salige Herre | velædle
 og velbirdige | *Henrich Jørgen Poulsøn*²⁾ | Fød den 1ste Au-

¹⁾ Uden al Tvivl foregaaendes Broder, da han var bisat i den Adellerske
 Familiebegravelse. I Forening med sin Hustru Edel Topdal (begravet i
 Kragerø 20 Februar 1756) forærede han 1737 Kragerø Kirke et Døbefad af
 drevet Sølv, hvorpaa er fremstillet Christi Omskjærelse, Daab og Himmelfart,
 se Bladet »Vestmar« 1872 No 22.

²⁾ Søn af foregaaende og døbt i Kragerø 9 August 1724.

gustus 1724 | Død den 30te December 1778 | Bitterhed midt i Fre-
den berøvede ham første Egtefelle | Adelheit Maria Hoff | 4re
av Natur og Fliid velsignet Børen | Er hendes vurdige Mindes
Tegn | Der nu med den Efterlad(t)e Enke-Fruer | Iohanne Cathrine
Heuch | sørgelig igien lever | men i Haab | at samles | I [alle]
Retferdiges opstandelse. |

Saa Sov da Salig Siæl Dit Lob alt her er end
Din Deel er hos Din Gud dit Navn hos os i ære,
Hav Tak for hver en Dag som vi dig have Kiend
Som Fader og Forsvar | for os nu Gud skal være.

7) Her Huiler | Edele Welbyrdige oc nu Sall: Matronæ. |
Else Isacksdaater Falck.¹⁾ | Barnføed I Øster Risøer Anno 1630.
Den 30 Måy | Er igien efter Hun her udi Werden har leuet | 55
Aar 4^{1/2} Maaned Wed een Sagt och Salig Død | Södeligen I Her-
ren hen Sofuet Den 24 September | A^o 1685 Gud forleene Hender
med alle troe Chri- | stene, paa den yderste Dag en Gledelige och
ærefuld | Opstandelse. |

8) Herunder hviler | Den i Livet | Welædle og Welbyrdige |
nu i Döden salige | Fruer Cammer Raadinde | Mette Dorothea

¹⁾ Da hun var bisat i den Adellerske Begravelse, og Gravpladen er udstyret ganske som Nr. 1 og 2, har hun maaske været gift med Nils Søfrenssøn Adeler, der i saa Fald maa have været gift 3 Gange, se W. Lassen, Norske Stamtavler I S. 64. Hun maa da sandsynligvis have været hans anden Hustru og Moder til flere eller de fleste af hans Børn. Hans sidste Hustru Maria Kloumann, der allerede Aar 1700 var bosat i Skien og var Søster af en Commerceraad Kloumann, synes kun at have haft et Barn, Sønnen Henrik Matthies Adeler, for hvem hans Broder Justitsraad og Amtmand Henrik Adeler var Tilsynsværge 1699 (Rigsarch.s Saml. »Personalia«, Adeler). Nils Adeler maa foruden de af Lassen anførte Børn have haft flere, saaledes den før 1694 afdøde Jomfru Alhed Adeler, Margrete Adeler (Lassen l. c. S. 67 og 76), der var gift med Mag. Hannibal Jessen, Sogneprest til Skien og Provst over nedre Telemarken og Bamle († 1695), der før havde været gift med Elisabeth Lobes; endvidere Maria Adeler (se Lassen l. c. S. 68), samt sandsynligvis en Datter (maaske den nævnte Maria), der var gift med Raadmand Gert (Gerhard) Hansen (Lassen l. c. 67). Ved et af sine første Ægteskaber havde han faaet Stifbørn af Navnet Matthiesen, blandt hvilke var den Vendele Matthiesen, med hvem Stifbroderen, Lagmand Søfren Adeler, der da var gift, havde begaaet Leiermaal, samt formentlig den af Lassen S. 68 nævnte Jørgen Matthiesen. Ogsaa Johannes Adeler, der 1673 omtales som reist til Ostindien, har uden Tvivl været Nils A.s Søn, vistnok, ligesom Søfren, af første Ægteskab.

Knöpper födt Buch, | Hun saae først Werdens Lys udi Christiania Stift i Drammen | den 25de September 1733. | af Wærdige Forældre | Hr. Iuveleer Didrich Buch | og | Madamme Anna Nielsdatter Windfeld. | Indtraad i ægteskab den 25de July 1759 | med den nu gienlevende höystbedrövede | Welædle og Welbyrdige | Hr. Cammer Raad og Tolder | Iohan Hermand Knöpper, ¹⁾ | I hvilket ægteskab Gud ey haver welsignet dem med nogen Börn, | ved en sagte og Salig Död | blev Hun henkaldet fra dette Möysommelige Liv | den 25de April 1784 i Krageröe | med utrættelig Fliid arbeydede hun i sit Kald | Gud gav hende den Naade, at skiöndt | hendes Sygdom var hæftig, dog ikke | Döden voldsom | Det Öyeblik, som hun indgik i sin Herres Glæde var det sidste Ord: | Frelseren Iesus | Og saaledes i Troen paa den store Overhyrde | sov hun hen. |

Her hviler hun i Lammets Skiöd
Fra Verdens Tummel og Möye
I Troe og Haab paa Iesu Död
Hun sluttede sit Öye.

9)

Grav-Schrift.

Mit Liv var Kort
Paa Verdens Land,
Ieg rejste bort.
Gud toeg mig and
Udi sin Glæde-Boelig.
Nu hviler Ieg
I Iesu schiöd
Ieg mangled ej
hielp i min död.

Nu sover södt og Roelig

Peter Henrich Tønder²⁾ | fød her i Krageröe d. 15 Iulij 1769 | og död samestæds d. 4de augusti 1770.

10) Denne Plante | Kom til Verden | Den 6te December 1788 |

¹⁾ Han blev som Overtoldbetjent i Bergen udnævnt til Tolder i Krageröe 30 Septbr. 1779, blev virkelig Kammerraad 19 Septbr. 1781 og døde i Embedet 16 April 1790 (Rigsarchivets Statscalendere, Mscr. — Jfr. F. W. Thues Beskr. over Krageröe Kiøbsted S. 96 og 98).

²⁾ Han blev begravet 8 Aug. 1770 og var Søn af constitueret Controleur Jakob Lorents Tønder og Maren Dorothea Thaulow.

Ei | For at see Lyset | men | Allene for at forplantes | i | Evigheds
dens Have.¹⁾

II. Fra Gjerpens Kirke.

Da Ombygningen af Gjerpens Kirke ved Skien paabegyndtes i Aaret 1871, bleve i August s. A. de nedenfor meddelte Ligkisteplader, Vaabener etc. indsendte til Bevarelse i Rigsarchivet. De ere samtlige af Messing med Undtagelse af No 11 og 27, der ere forfærdigede af Jernblik, samt No 25, der staar paa en Træplade. De hidrøre fra de to murede Begravelser ved Kirken, der omtales af B. H. Løvenskiold i hans Beskrivelse over Bradsbjerg Amt S. 75 f., og hvoraf den ene var opført 1699 af Generalmajor J. Arnoldt og Frue, den anden 1701 af Peter Børtning og hans Frue. Denne sidste Begravelse gik senere tilligemed Fossum Gaard over til Familien Løvenskiold.

a. Den Arnoldtske Familiebegravelse.²⁾

11) I en Krands: I. H. S. | Her ligger giemt | [ti] Lifsens og
Ærefuld-gjorelsens Stund, | det døde stoff, som efterblef | af den
Velædle og Høyfornemme nu Sal: Mand | *Stig Andersen Tons-
bjerg,*³⁾ | Da Gud tog hans Siæl til sig d: 26 Aug: 1690. | Udi
hands priselig alders 44de Aar. | Syr. 46 cap. V. 20. 21. | Saa
mange, som icke vende sig fra Herren, deris Hukommelse være | i

¹⁾ Kragerø Kirkebog angiver under 17 Decbr. 1788: »begravet i Sacristiet Hr. Major von Kaases dødfødte Barn.« Hermed menes Major ved det Nordenfjeldske Inf. Reg. Peter Falck v. Koss, der var gift med sin Cousine Anna Maria Josepha v. Koss og døde paa Frydenhaug ved Bragernes 17 Decbr. 1807. (Jfr. Genealogische Nachrichten von der adelichen Familie von Koss. Rostock 1789. Fol. p. 59—63).

²⁾ Til dennes Vedligeholdelse blev paa Skiftet efter Generalmajor Arnoldt og Frue udlagt Gaarden Mellem-Løberg i Gjerpens Sogn, hvilken Gaard Feldtmarskalk Arnoldt senere solgte for 800 Rdlr., der efter hans Død 1759 bleve udbetalte til Sønnen, Geheimeraad J. F. v. Arnoldt, efter hvis Død de atter skulde overleveres til den nærmeste gjenlevende Arving for af denne at anvendes paa samme Maade. Hvorvidt denne Bestemmelse blev overholdt ved hans Død i 1785, da de eneste Arvinger vare af den grevelige Slægt Wedel-Wedelsborg, er ubekjendt. (Efter Skiftedocumenterne i Feldtmarskalk Arnoldts Bo i Rigsarchivets Saml. af »Personalie.«)

³⁾ Han var en Søn af Assessor i Overhofretten, Borgermester i Tønsberg etc. Anders Madsøn (Tønsberg) og Karen Olufsdatter Stranger, hvis Gravskrifter i Tønsberg findes meddelte i (Norsk) Hist. Tidsskr. 1 R. IV S. 511 f. af Y. Nielsen. Se ogsaa Budstikken, 3 Aarg. (1821—22) S. 690—95 og 710 og Saml. t. d. Norske Folks Spr. og Hist. II—VI, Reg. Den over Stig Andersensøn Tønsberg af Sognepresten i Skien Hannibal Jessen holdne Ligprædiken er trykt i Kjøbenhavn 1694. 4. Han var født i Tønsberg 29 Septbr. 1646, blev 24 Aug. 1675 i Skien gift med følgende og overlevedes af 3 Døtre.

Velsignelse og deris been Vorde grüne endnu af deris stæd som de ligge!

O Salig *Stig*, som stigede paa Jacobs himmel-stige
 med Siælen op blant Englene og ind i Himerige!
 her hviler dine been i fred Ved nederst Trin af Stigen
 og grünes af sit Stæd og Stöf, endog i Jorde-fligen.
 Dit Nafn er i Velsignelse og blifver ey hos nogen
 af dine efterlevvende Sat hen i Glemmebogen.
 de kiender det for deris Pligt til deris Allersiste
 at viske Stöfvet af din Siæl, og pynte din Lig-Kiste.
 de tencher og at Kome her, og ligge ved din Side.
 Som før laae i din arm og Lend (hvor snart, maa Heren vide)
 dog ey saa lige her, de ioe skal alle engang Stige
 paa Himmeltrappen med dig op og høre Røsten sige:
 Stiger hid op | Apoc. 11. V. 12.

12) Under en Krone: I H S. | 1te Corinthher 15 V: 54: | Døden
 er opsluget Till Seyer | Till et wist Lefvende Haab udi Troen Till |
 den fra de døde opstandne Christum Iesum | Hviiler udi denne
 Ligkiste, | Hoyedle oc welbaarne Nu himmelsalig. | *Frue Anna
 Claus Dater*¹⁾ | Salig Hr General Maior Iohan Arenholdts |
 Som udi Schiens Bye Hafte sin ind gang til Werden | Den 5te Juny
 Anno 1659. | og | Sin ud gang af Werden paa Borrestad Gaard. |
 Den 11 April Anno 1713. | Esaiæ 35. v. 8. 9. 10. | Paa hellig-
 dommenes Wey schal ingen løve werre og intet glubende dyr schal
 Komme | der oppaa, schal iche Findes der; men de igienløste Schulle
 vandere der; | og Herrens Forløste schulle igien Komme til Zion
 med Fryd oc Ævig | glæde schal Wære ofver deris Hofvet; Ia
 Fryd og glæde schulle betage (dem) | oc pine og Sorrig, og Such
 schulle Flye Fra dem.

¹⁾ Hun var en Datter af Claus Andersen, Assessor i Overhofretten og Lagmand i Skien († 1681), samt Anne Christensdatter, og var første Gang gift med foregaaende, anden Gang med No 14; i første Ægteskab havde hun 4 Børn, hvoraf 3 Døtre levede, men ingen Børn i andet. Se Løvenskiolds Beskr. over Bradsbjerg Amt S. 75 f. og 89 f. samt Landstads Norske Folkeviser S. 683 —86. — Til hendes Kiste har formodentlig hørt to nu løstliggende, fuldkommen lige Vaabener, indeholdende i Skjoldet 3 sexbladede Roser (2. 1) og paa Hjelmen 7 Fjære, hvilket Vaaben hun stadigt brugte i sit Signet.

Ieg paa din ligkiste dig til grafschrift Kun | ingrafver,
 Toe Linier som dig bør foruden avin Kif
 En dydig *Anna* Her sin Roe | og Hville Hafver
 Som Gud og Dyden Har | op ofret ald sit Lif

1 Thess: 4: v: 14: | Saa schal Gud Føre dem Som: | Have hensofvet
 ved Jesum Frem | med Hannem. |

13) Under en Krone: Vdi opstandelsens haab huijler her vuder |
 Høi-ædle, welbaarne, og hos Gud nu salige Frue | Fr: Christine
 Elizabeth Tönsberg¹⁾ | Som Begynte Lifuet Aar: 1680. d: 20:
 Augusti | Efter 7¹/₂ aars meget Kierlige Æcteskab endte Lifuet
 Aar 1709: d: 19: Junij | Fra sin Hiert-elskende Kiereste | Høi Ædle
 og Welbaarne Oberstleutenant | Hr. Arent Kragh | Esa: 60: v:
 20. | Din soel skal iche mere gaa ned, din Maane skal iche | miste
 sin skin: Men Herren skal være dit æwige | lys, og dine sorgis
 dage skal hafve ende. |

¹⁾ Hun var en Datter af de to foregaaende og blev 10 Januar 1702 i Gjerpen gift
 med daværende Major Arent Krag, der døde 16 Juli 1718 som Oberst ved 1ste
 Smaalenske nat. Inf. Regiment og var en Søn af Oberst Mogens (Nilsson)
 K. til Kaas og Helvig Arentsdatter von der Kuhla, men som paa
 Stamtavlen i Hofmans Efterretn. om D. Adelsmænd I. S. 185 opføres to Gange
 nemlig baade som Lorents Mogensson og Arent Nilsson, hvilket er fremkommet
 derved, at den oprindelige, Franske Udgave af Hofmans Skrift har det feil-
 agtige Navn Lorents, medens Stamtavlen i Hofmans Saml. af Fundationer og
 Gavebreve II S. 316 vel har Fornavnet rigtigt men ved en Streg over hans
 Navn synes at ville gjøre ham til Broderen Nils's Son, hvilket dog atter op-
 læves af Tallet 2 over Navnet, der betegner ham som Mogens K's Søn af
 2det Ægteskab. Begge disse Feil ere derpaa gaaede over i den Danske Ud-
 gave af Hofmans Efterretn. etc. Wielands lærde Tidender for 1728 S. 243
 angiver Forholdet rigtigt (Jfr. ogsaa Norske Saml. 8. I. S. 138 f. 420.) —
 Christine Elisabeth T. blev begravet 26 Juli 1709 i Gjerpen; hendes to Søstre
 vare: Karen Tonsberg (indsat i Begravelsen 9 August 1737), der 30 Nov.
 1702 i Gjerpen blev gift med Moderens Stifson Hans Jakob Arnoldt, f.
 21 April 1669, + 24 Decbr. 1758, næsten 90 Aar gl., som Feldtmarskalk,
 commanderende General i Norge og Ridder af Elephanten, og Anna Tons-
 berg, døbt i Skien 11 April 1679, gift 1) 1698 1 Febr. i Gjerpen m. Com-
 merceraad Anders Schøller i Throndhjem, 2) m. Oberstleutenant Johan
 Henrik Weinigel. Ogsaa Feldtmarskalk Arnoldt var bisat i Gjerpens
 Kirke. Oberst Krag havde foruden de to hos Hofman nævnte Døtre, en Søn
 Christian Krag, der som Capitain ved 2det Agershusiske nat. Inf. Reg. i
 1749 boede paa Vormnes i Nes Sogn paa Romerike og formentlig endnu 1760,
 da han 23 Januar som Major tog Afsked; han var døbt i Gjerpen 12 Marts
 1706; hans to Søstre vare ligeledes døbte i Gjerpen, Cathrine Annette K.
 30 August 1704 og Anna Sophia K. 2 August 1707.

Her sofver Engle-søt den Dyde Crandz og Crone
 Fru Oberst Leutenant(!), som lefuer for Guds Throne
 I Sckien hende Gud lifs Jorde-bol(i)g gaf
 Paa Menstad sagtelig sin muld hon rystet af
 Her Arent Kragh som her var hend(e)s æcte-hierte
 Fandt vdi hendes Död een fast ulægsom smerte
 Hans Engle-liige ven, foor op til herrens stoel
 her er kon skyggen af den Dyd-fuldkomme Soel.

14) Paa Generalmajor Johan Arnoldts Kiste fandtes ved Indsendelsen til Rigsarchivet kun et dobbelt Navnetræk med Bogstaverne I. A. under en Krone¹⁾ og det Arnoldtske Vaaben, ligesom i Dansk Adelslexicon, dog her forsynet med Hjelmtegn: en halv opspringende Løve mellem to Vesselhorn. Muligens horer ogsaa hid et stort Crucifix og Monogrammet I. H. S. Af Justitiarius J. C. Bergs Samlinger i Rigsarchivet og Hass's Ære- og Efterminde i Christiania Univ. Bibl. sees, at Indskriftpladen allerede længe har været borte; derimod fandtes langt senere i Kirken tre Faner, af hvilke en var sort og uden Inscription; paa en anden, ligeledes sort, stod, foruden det Arnoldtske Vaaben, følgende Indskrift med Guldbogstaver:

Her under hvuiler Høyædle og Welbaarne Herre | Herr J o h a n n
 Arnoldt,²⁾ | Kong: Mayttz. til Danmark og Norge etc. | høybe-
 stalter General-Major: Fød i Sachsen | Aar 1638 den 18de Januarij,
 med største Ære tient | Tree Danske Konger: død i Norge | Aar
 1709. wdi sin Lycksalige oc Høye Alders 71 Aar oc 3de Maaneder.

¹⁾ Et andet, nogenlunde lignende Navnetræk med samme Bogstaver, der forefindes blandt Sagerne fra Gjerpen, maa formodentlig have staaet paa en anden Kiste, hvori maaske et Barn af Familien kan have ligget.

²⁾ Han døde paa Borrestad i Gjerpen 5 Juni, 71 Aar, 3 Maaneder og 12 Dage gl. (sic) og blev begravet 5 Septbr. 1709; hans Forældre vare Hans A., Landsdommer i Lindenau i Churfyrstendømmet Sachsen, og Fru Anna Leschely. Han tjente først i Carl Gustavs Hær, men blev fangen ved Nyborg 1659, gik efter Freden i 1660 i Dansk Tjeneste og kom i 1667 til Norge som Dragoncapitain. Han var 4 Gange gift: 1) 1668 Anna Stadsgaard, med hvem havde en Søn og en Datter. 2) 1677 Sophia Amalia Gedde, formentlig en Datter af Berghauptmand Brostrup G. Hun døde efter at have født en Søn, der døde strax efter Fødselen. 3) 1682 Gertrud Iserberg, med hvem han fik 1 Søn og 2 Døtre, af hvilke kun en Datter overlevede Faderen. 4) 1692 Anna Clausdatter, Stig Andersen Tonsbergs Enke, der bragte ham tre Stifdøtre, men med hvem han selv ingen Born fik. Se Personalierne af hans Ligprædiken, der findes i Manuscript i det Deichmanske Bibliothek i Christiania. Disse hidrøre fra den af Sognepresten til Gjerpen, David Monrad, holdne Ligprædiken, der allerede havde faaet det theologiske Facultets Approbation til Trykning, som imidlertid ved mellemkommende Forhindringer blev standset. (J. B. Hass's Ære- og Efterminde, Mscr. No 338 c. i Univ. Bibl. i Christiania ved Aar 1709).

Paa en tredie, graa Fane stod:

Treu, Beständig und Verschwiegen
Soll mit mir im Grabe liegen:

15) I. H. S.

Her skiulis under disse Bord,
It Legem, som til Dyd var giord,
Af navn, Fru *Giertrud Isenbergk*,¹⁾
I Aanden gief, i Troen stærck,
Herr Obrist *Arnold*, hendis Mand,
Ey hende noch besörge kand,
Thi hun var from oc dydefuld,
Hun ædel var, trofast oc huld.

Mens det mod Døden hialp dog ey,
Thi Siælen gick den beste Wey,
Til Himmelen, hvor dend alt er,
Om kroppen end maa hvile her,
I Tre oc Trædift aar hun var,
Da mand til grafven hende bar.
Ei meer nu tellis hendis aar,
Thi hun for Lammets Throne staar.

Skeen | Anno Christi 1687 | d: 4 Iunij. |

16) Her Hviler dend | Høy-Edle, og Welbaarne Iomfrue, |
*Elsebe Arnoldt*²⁾, | fød, paa Giembsö-Closter, d: 12 Septembris, A°

¹⁾ Foregaaendes tredie Hustru; af deres Børn døde Sønnen for Moderen, 2 Døtre overlevede hende. Ligprædiken over hende af Sognepresten i Gjerpen, Ole Frandsen Flor, er trykt i Kjøbenhavn 1689. 4. og Personalierne deraf ere optrykte af C. P. Rothe i *Brave Danske Mænds og Qvindes berømmelige Eftermæle* I. S. 189—98. Et Digt over hende af Kingo findes i *Saml. af smukke Danske Vers* IV. (Jfr. ogsaa O. Wolff, P. Griffenfeldts *Levnet*, S. 193). Paa hendes Kiste maa have staaet et nu løst liggende Vaaben, indeholdende en af en Sky (tilvenstre) fremkommende Arm, der holder et med en Krands behængt Anker, hvilket ogsaa omtrent er Indholdet af første og fjerde Feldt i det Vaaben, der 1674 tildeltes hendes adlede Søster Anne Margrethe Iserberg, gift med Etatsraad Albert Gyldensparre, Griffenfeldts Broder (se *Dansk-Norsk Adelslexicon* I. S. 266); paa Hjelmen staa 3 Strudsfjære. I Universitetets oldnordiske Museum findes et paa høirødt Atlask trykt Bryllupsvers til Oberste Johan Arnoldts og Jfr. Gertrud Iserbergs Bryllup i Kjøbenhavn 14 Juni 1682, undertegnet Pofvæl Fabr. (en Søsters enten Søn eller Stifsøn af Griffenfeldt?) og trykt i Kjøbenhavn hos Conrad Hartvig Neuhoff.

²⁾ Til denne Kiste hører formodentlig det ene (eller begge) af to smaa, aldeles lige, løst liggende Arnoldtske Vaabener, der kun afvige fra det ved No 14

Ch: 1684. | Hendis fader: | Höy-Edle, og Welbaarne | Iohan Arnoldt, | Kongl: M^{ts} Velbestalter Brigadier, og Obrister, udi Norge, | Hendis S: Moder var, | Höi-Edle og Welbaarne Frue, | Giertrud Iserbergs. | denne nu Sal: Iomfrue døde i Scheen d: 8 Januarij A^o 1697 udi hendis 13 Aars Alder! | Gud give Hende Glædelig Opstandelse!

Jeg Elsebe Arnoldt hviler her, Sal: i Gud hensofvet,
 ieg i min Ungdom funden trøst, Som gud mig hafde lofvet,
 da i min Spæde Barndomstiid, min Moder Hand bortkalte,
 og hende, ved det Evig Liiv, til Herlighed udvalte,
 Gud loed mig icke Moderlös dog lenge da forblive,
 men Gud, al trøstens Gud, monn' mig en anden Moder give,
 Som været mig en moder from, ja Kierlig moed mig vaaren,
 Som hun mig hafde Kundet Self, under sit hierte baaren,
 Og derfor Ieg befliittet Mig, paa Datters Schyldigst Ære,
 at hende, Sambt min fader Kier, Ieg Kunde lydig være,
 de hafde Glæde Steds af mig, udi min Opvexts dage,
 da blomstret ieg, Som Rosen rød i dahlen monn' behage
 Mens, Som ieg Stoed i beste flor, ved düden ieg bortrivis,
 dog derimod i Himme-Riig til Evig fryd indlivis,
 hvor Ieg, Som grønnend Palme-træ Staar for Guds Æristrone
 Og Siunger Herren Evig Loff, Hand Gaff mig Lifsens Crone!

17) Her under Hviler. | den | Hoyædle og Welbaarne | Hans Kongelige Majestedt til Dannemarch og Norge: | Forhen. | Welbestalter: Obrister: | For | Det Første Aggershuusche National Regiment: | Nu Salig hos Gud: | Friderich von Schlangbusch:¹⁾ | Fød: MDCLXXXIX. den 27 Aprilis. | Død: MDCCXXVIII. den 29 Junij. | Der war Tvende gange gift, og Efterlod sig Trende Børn | Samt hos alle et Berømmeligt Minde. | Thi Hans Anseelse. Wenlighed og Omgængelse. | War Behagelig for alle, Fordi |

beskrevne deri, at de 3 Agern staa ret, og at Vesselhornene ere delte af to Farver, formentlig blaaf og gult. Hendes Hølsøster var vistnok Charlotte Arnoldt, der 11 Decbr. 1703 i Gjerpen blev gift med Assessor Halvor Borse, formodentlig den samme, som 1704 kaldes Cancelliraad.

¹⁾ Han var en Søn af Overberghauptmanden paa Kongsberg Heinrich v. Schlanbusch († 16 Januar 1705) og i andet Ægteskab gift med ovennævnte Feldtmarskalk H. J. Arnoldts Datter Anna Johanna A. († 1785), der anden Gang ægtede Major Johan Frederik Woldenberg; se Lengnieks Stamtavle over Familien v. Schlanbusch.

Dyd, Troskab mod og Dapperhed,
 og hvad Som giver Ære
 Det Kunde hver i mange leed,
 af Hans Excempel lære,
 Med Schipio og Hannibal,
 Med Phyrro og Eugene,
 Hand noch var Kommen udi Tall,
 Om Døden ey hans beene,
 For tilig hafde feldet om,
 hand derpaa har giort Prøve,
 Der Hand Saa Ofte Modig Kom,
 i Kamp mod Svendsche Løwe,
 I Krigens Kugle Blandet Ild,
 var han Een Salamander,
 Enfin han var Soldat Saa Snild,
 Som fordum Alexander,

(Fortsat S. 241).

En rettelse med hensyn til fremstillingen af Peder Wessels ungdomsliv.

Af Cand. mag. C. E. Secher.

I sit fortjenstfulde skrift »Efterretninger om den danske og norske somagt«, 2det Bind s. 102—103, siger H. G. Garde, at det i C. P. Rothes »Tordenskjolds levned's beskrivelse« fortællés, at Peder Wessel, efter sin ansøgning af 28de marts 1706, blev antagen til »lærling ved Holmen«, og at han som sådan gjorde en rejse til Vestindien og en anden til Østindien, og at han, da kongen den 11te januar 1709, under sit ophold i Venedig, havde udnævnt ham til søkadet med 52 rdlr.s årlig gage i steden for den til 100 rdl.s gage avancerede Jakob Friberg, atter foretog en rejse til Østindien, og Garde lægger til: Videre dokumenterede efterretninger så vel herom, som om hans antagelse til »lærling ved Holmen« og hans første koffardi-rejser, have ej været at erholde. Garde må bl. a. have været i tvivl om rigtigheden af den angivelse, at han både skulde have været i Vest- og Øst-Indien for hans udnævnelse til kadet. I geheimearkivet, under afdelingen »refererede sager«